

Salvador Cardús

Un botí de guerra

El saqueig ahir de matinada al Museu de Lleida de més de quaranta obres d'art de Sixena és la culminació –almenys fins ara– de tota una colla d'esdeveniments que han posat en evidència la gran fal·làcia que sustentava l'anomenat *estat de les autonomies*. És a dir, per si algú encara en tenia dubtes, ara ha quedat clar que l'autonomia política derivada de la Constitució de 1978 no suposava pas el reconeixement de cap dret fonamental dels catalans a tenir el seu propi autogovern. En realitat, era una mera concessió graciosa que ens havia fet l'estat espanyol –a contracor– per poder culminar la seva transició a la democràcia sense ruptures significatives amb el règim anterior. Ara paguem haver-hi contribuït tan dòcilment.

AIXÍ DONCS, si bé és cert que l'aplicació arbitrària de l'article 155 de la Constitució espanyola ha facilitat aquesta ràtzia feta de matinada i amb la protecció de les forces de seguretat, entendre-la només com un càstig als catalans per no haver fet prou bondat seria minimitzar-ne la gravetat. El saqueig és consistent amb els fonaments precaris d'una autonomia, ara es veu ben clar, que no ens pertanyia sinó que només ens la permetien. L'entossudiment a no reconèixer Catalunya com a nació no ha estat mai resultat d'una voluntat capriciosa, ni una qüestió merament nominal. L'Estatut és una llei orgànica de l'Estat i és per això que es van poder permetre passar el ribot sobre el projecte que havia aprovat el 89 per cent del nostre Parlament; que el Tribunal Constitucional encara el va poder esporgar arbitràriament i, finalment, que se l'han acabat passant pel clatell quan els ha convingut, convocant unes eleccions sense tenir la competència per fer-ho.

TOT AIXÒ ÉS prou conegut, però la interpretació de la retòrica legalista políticament manipulada durant anys –i la tebior a l'hora de denunciar-ho des de Catalunya mateix– ho havia dissimulat davant el ciutadà poc informat i de bona fe. No costava gens anar repetint que Espanya era el país més descentralitzat del món, una afirmació que a part de ser falsa podia portar a creure que l'autogovern era resultat d'uns drets polítics reconeguts i inviolables, és a dir, que ens pertanyia. De fet, hi ha persones de pes en la creació d'opinió pública i polítics sense escrúpols a

ADRIÁN ROPERO / EFE

.....
Que les
autoritats de
Sixena només
hagin reclamat
les obres
dipositades en
museus catalans
demostra que
la reclamació és
també política

l'hora d'enganyar el ciutadà que encara pretenen reduir l'espoli d'aquestes obres de Sixena al mal cap de l'independentisme, que hauria excitat actituds de revenja a la resta de l'Estat. De cap manera. Allò que ha portat al saqueig és previ a qualsevol procés independentista. Al capdavall, la reclamació d'obres d'art originàries d'Osca i la Franja de Ponent va començar el 1995 arran de la divisió del Bisbat de Lleida impulsada per la Conferència Episcopal Espanyola, amb la pèrdua de 84 parròquies, a les quals el 1998 se'n van afegir 27 més. I, vist el clima polític creat a Vilanova de Sixena, és obvi que atiar l'anticatalanisme ha fet tota la resta. És a dir, com tantes vegades, cal recordar qui han estat els veritables separadors.

ÉS PER AIXÒ que seria un error posar l'accent del saqueig d'ahir en la discussió jurídica.

Allò que li confereix caràcter bèl·lic és el fet que s'hagi aprofitat la suspensió de l'autonomia catalana per procedir, amb una decisió política, a la retirada forçosa del que s'havia obtingut legítimament, i s'havia restaurat, conservat i exposat de bona fe. I que les autoritats de Sixena només hagin reclamat les obres dipositades en museus catalans demostra de manera inequívoca que la reclamació és també política.

UN SAQUEIG ÉS una apropiació de béns resultat d'una victòria militar o la que es produeix aprofitant una catàstrofe, com ara un desastre natural. I allò que hom s'emporta és el botí. No anava gens equivocat l'alcalde Àngel Ros quan comparava el saqueig d'ahir amb un incendi cultural. El drama de l'alcalde és haver-hi participat com a piròman.